RABHADH

Ní mór duit an Páipéar Ceisteanna seo a chur ar ais le do leabha(i)r freagraí ag deireadh an Scrúdaithe, nó caillfear marcanna.

Scríobh d'Uimhir Scrúdaithe anseo ⇒

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2003

DÉ CÉADAOIN, 18 MEITHEAMH 2003, MAIDIN 9.30 – 12.00

EACNAMAÍOCHT TALMHAÍOCHTA - ARDLEIBHÉAL

(320 Marc)

Freagair **cúig cheist déag** as Roinn I agus **ceithre** cheist as Roinn II. Níor cheart duit níos mó ná uair an chloig a chaitheamh le Roinn I.

ROINN I (120 marc)

Freagair **cúig cheist déag**.
Scríobh na freagraí ins na spásanna cuí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

ROINN II (200 marc)

Ceithre cheist le freagairt id fhreagarleabha(i)r.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).

NÁ DÉAN DEARMAD AN PÁIPÉAR SEO A THABHAIRT AR AIS LE DO LEABHA(I)R FREAGRAÍ AG DEIREADH AN SCRÚDAITHE.

ROINN I (120 marc)

Freagair **cúig cheist déag.**
Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

1. "Is comharthaí iad praghsanna táirgí a iompraíonn teachtaireachtaí eacnamaíocha ó chuid amháin de chóras an mhargaidh go cuid eile". Mínigh.

____

____

2. Mínigh *Foirmiú Caipitil* i gcúrsaí feirmeoireachta.

____

____

3. Tá éiginnteacht ar an bPríomhoifig Staidrimh mar gheall ar a meastachán féin ar an ús a íoctar ar iasachtaí feirme. Cén éiginnteacht í sin?

____

____

____

4. Mínigh an fhreagracht íseal a bhíonn ag táirgeacht feirme d'athruithe praghsanna.

____

____

5. Mínigh an cruth a bheadh ar an gcuar éilimh atá os comhair fheirmeoir aonair.

____

____

6. Sainmhínigh '*deischostas*' agus luaigh sampla **AMHÁIN** maidir le feirmeoireacht.

____

SAMPLA: ____

7. Cén fáth a bhfuil táirgeacht bhainne ag brath chomh mór ar na séasúir in Éirinn? Luaigh míbhuntáiste **AMHÁIN** a bhaineann le séasúracht dá leithéid.

____

____

8. Ní leor ioncam feirm theaghlaigh de ghnáth chun ráta margaidh ar an toradh a sholáthar ar

(i) ____________________ agus **(ii)** ____________________

9. Cén chaoi a ndéanfá *'fíor-ráta úis'* a ríomh?

____

____

10. Luaigh **DHÁ** mhír neamh-airgid agus ioncam feirme theaghlaigh á ríomh:

(i) ____________________ **(ii)** ____________________.

11. Mínigh an téarma '*cúngach praghsanna costais'* i gcúrsaí feirmeoireachta.

12. Mínigh na héifeachtaí indíreacha a bhíonn ag an bhfás i dtáirgeacht feirme:

13. Tá de rogha ag feirmeoirí go n-aisíocfaí an CBL (VAT) a íocann siad ar ionchuir ar dhá bhealach. Cad iad na bealaí sin?

(i)

(ii)

14. "Is féidir le cóimheasa táirgiúlachta torthaí míthreoracha a thabhairt." Mínigh an ráiteas seo.

15. Mínigh *'tobhach impórtála athraitheach'* faoi mar a feidhmíodh é go dtí blianta beaga ó shin faoin gComhbheartas Talmhaíochta.

16. Mínigh '*córas praghsála srathach*'.

17. "Is é an t-éileamh ar thoisc táirgeachta ar nós talún ná a táirge teorannach ioncaim." Mínigh **táirge teorannach ioncaim**.

18. Luaigh **DHÁ** chumhacht atá ag Parlaimint na hEorpa:

(i) **(ii)**

19. Cad a dheimhníonn de ghnáth méid na n-aisíocanna easpórtála a íoctar faoin gComhbheartas Talmhaíochta?

20. Cad ab ea Plean Mhansholt?

Cuimhnigh ar an bpáipéar ceisteanna seo a thabhairt ar ais leis an/na leabha(i)r freagraí ina mbeidh na freagraí ar na ceisteanna ar roinn II.

ROINN II (200 marc)

Ceithre cheist le freagairt i do leabha(i)r freagraí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).

1. Léiríonn praghsanna bia ag an leibhéal miondíola, i measc rudaí eile, athruithe ar phraghsanna ag geata na feirme, agus athruithe ar phraghsanna iar-gheata feirme.

(a) **(i)** Ainmnigh na hearnálacha iar-gheata feirme i slabhra an bhia.

(ii) Cén fáth a méadódh praghsanna sna hearnálacha iar-gheata feirme?

(b) **(i)**

	1990	**Athrú Praghas 1990-2000**	**2000**
Praghas ag geata na feirme mar % den Phraghas Miondíola	45	-5%	?
Praghsanna iar-gheata feirme mar % den Phraghas Miondíola	55	+30%	?
Praghas Miondíola Iomlán	100		?

Déan cóip den tábla thuas agus comhlánaigh é, agus luaigh an rud a mheasfá a tharlódh do phraghsanna bia ag an leibhéal miondíola de thoradh na n-athruithe ar phraghsanna ag leibhéal gheata na feirme agus ag an leibhéal iar-gheata feirme.

(ii) Mínigh conas a d'fhéadfadh agóidí feirmeoirí torthaí níos fearr a bhaint amach d'fheirmeoirí.

[50 marc]

2. Baineann na sonraí a leanas leis an soláthar agus éileamh ar ghránach in Éirinn.

Praghas (€ per tona)	**Méid a éilítear ('000 tona)**	**Méid a sholáthraítear ('000 tona)**
60	350	50
100	250	350
140	150	650

(a) Rianaigh na cuair soláthair agus éilimh ar ghrafpháipéar agus úsáid á baint as €10 per cm agus 50,000 tona per cm.

(b) Cuir i gcás gur shocraigh an AE praghas an táirge seo ag €120 per tona, déan an farasbarr a bheadh ann a ríomh.

(c) Dá mba é praghas an táirge seo ná €70 per tona, cé mhéad airgid a chosnódh sé in aisíocanna easpórtála chun fáil réidh leis an bhfarasbarr?

(d) Dá gcuirfí cuóta i bhfeidhm chun srian a choimeád ar sholáthar an táirge seo, cén leibhéal a chaithfí a shocrú don chuóta chun nach mbeadh farasbarr ar bith ann?

(e) Taispeáin an cuar soláthair nua faoi réimeas an chuóta ar do léaráid.

[50 marc]

3. **(a)** Cén fáth gur ceist thábhachtach eacnamaíochta í an *achmhainn soghluaisteach*?

(b) Mínigh an chaoi a mbíonn tionchar ag cúinsí eacnamaíocha i gcúrsaí feirmeoireachta agus sa gheilleagar go ginearálta ar shoghluaisteacht (i) saothair, (ii) caipitil, agus (iii) talún, isteach agus amach as an bhfeirmeoireacht.

[50 marc]

4. **(a)** Mínigh an téarma '*coigeartú'* mar a úsáideann eacnamaithe talmhaíochta é.

(b) Mínigh na fórsaí eacnamaíocha agus teicneolaíochta a spreagann an coigeartú seo sa talmhaíocht le himeacht aimsire Luaigh **trí shampla** ar a laghad i do fhreagra.

[50 marc]

5. **(a)** **(i)** Ó na sonraí seo leanas faoi shreabhadh airgid thirim in aonaid €10,000 in imeacht tréimhsí ocht ráithe, ríomh an rótharraingt bhainc is mó is gá chun an gnó a choimeád ar siúl.

Ráithe	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Íocaíochtaí/eisíocaíochtaí	4	3	2	5	8	2	4	5
Fáltais	1	4	3	2	3	6	4	2
Fuílleach								
Comhardú Carnach								

(ii) Cén fáth a dtarlódh sé nach mbeadh an feirmeoir seo intofa do rótharraingt bhainc?

(b) Is féidir buiséid feirme a roinnt i **dtrí** choda. Luaigh agus mínigh an trí chineál buiséad, ag tabhairt suntais do na difríochtaí ins na feidhmeanna a bhaineann le gach cineál i bpleanáil feirme.

[50 marc]

6. **(a)** Déan bearna an ioncaim, dearbh-bhearna agus bearna chéatadánach, a ríomh idir oibrithe feirme agus oibrithe tionsclaíocha ó na sonraí seo a leanas:

Líon oibrithe feirmeacha teaghlaigh	110,000 oibrithe
Ioncam feirm theaghlaigh	€2.0 billiún
Meánphá tionsclaíoch	€25,000

(b) Ríonaigh na teorainneacha atá ann agus comparáid á dhéanamh ar leibhéal dhearbh-ioncam an dá ghrúpa atá i gceist.

(c) Plé bealach eile chun ioncam feirmeoirí a mheas.

[50 marc]

Cuimhnigh ar an bpáipéar ceisteanna seo a thabhairt ar ais leis an/na leabha(i)r freagraí ina mbeidh na freagraí ar na ceisteanna ar roinn II.